

Milí žiaci,

máte pred sebou úlohy zo slovenského jazyka a literatúry. Svoje odpovede napíšte alebo vyznačte priamo do testu. Pri výbere možností je správna len jedna odpoveď. Každú ukážku si pozorne prečítajte. Na vypracovanie máte určený čas 60 minút.

1. Doplňte vynechané písmená i, í, y, ý.

Slovo humor pochádza z latinčín_ a znamená vlastne tekutinu, vlhkosť, lebo antick_ lekár_ boli toho názoru, že duševné zdravie záv_ sí od rôzn_ ch telov_ ch tekutín. Ak_ modern_ názor. M_ sme to znovu objavil_ . Pri strese sa v_ lučuje do krv_ adrenal_ n, my sme vtedy podrážden_ a znepokojen_ . Smiech vyvoláva prav_ opak, uvoľňuje úč_ nné látk_ a on_ navodzujú vyrovnanosť. U vesel_ ch ľud_ , ktor_ sa často smejú, sa netvorí stresové hormón_ v takom množstve ako u úzkostl_ vých a stiesnených pováh. Doprajte si denne aspoň desať m_ nút smiechu. M_ slite pozit_ vne! Vysmejte sa dos_ ta a svet bude krásn_ a život farebn_ .

(MUDr. L.Hochenegg: Ako neochorieť, upravené)

Ukážka 1

Ráno

Vstáva slnko,
utiera si oko o kopec,
zem je ešte od včerajška teplá ako pec,
na nej polia rozložené ako noviny.

A nad nimi ešte vtedy
sivá ranná hmla si sedí
jak ospalá stará kvočka

nad kuriatkami.

Kým ten sivý závoj klesá,
človek mnoho nedozvie sa,
ale slnko to vie čítať
medzi riadkami.

A tam – čujte, aké chýry,

len nezbedník pýr sa pýri,
uškiera sa potmehúdsky

nebu do okien.

(Válek, M.: Ráno, upravené)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 02 – 04.

2. Ktorá možnosť vyplýva z ukážky?

- a) Je skoro ráno a zem je už teplá.
- b) Človek vie čítať medzi riadkami.
- c) Počas rannej hmly veľa nevidno.
- d) Pýr sa uškiera nad novinami.

3. Z ukážky **nevyplýva**, že

- a) polia sú rozložené na zemi ako noviny.
- b) sivý závoj rannej hmly klesá.
- c) pýr sa pozerá nezbedne na oblohu.
- d) kvočka s kuriatkami ospalo sedí na poli.

4. Prirovnania v ukážke sa týkajú

- a) zeme, hmly.
- b) pýru, novín.
- c) polí, okien.
- d) závoja, kvočky.

5. Slová v zátvorke upravte do správneho tvaru.

- a) Rada sa stretávam s jednou (pani)
Pamätá si na moju obľúbenú (pani) učiteľku dejepisu.
Po ceste sa o tých (pani) porozprávame a zaželim im pekný život.
Ďalšie dve (pani) mi to potvrdili.
- b) Po príchode domov ich čakajú (sám)..... výčitky .
Muži si (rád) zídu do telocvične.
(Jeden) deti sedia pri počítači, iné sa stretávajú s kamarátmi.
V telocvični boli (sám) mladí muži.

6. Označte gramaticky správne napísanú vetu.

- a) Títo psy sa vyvinuli zo skrotených vlkov.
- b) Tieto psy sa vyvinuli zo skrotených vlkov.
- c) Tamtí psy sa už dlho potulujú po okolí.
- d) Niektorí psy sú ťažko ovládateľní.

7. *Pes poslúcha človeka, lebo ho považuje väčšinou za vodcu svojej svorky.*
Uvedená veta je

- a) jednoduchá holá.
- b) jednoduchá rozvitá.
- c) priradovacie súvetie.
- d) podradovacie súvetie.

8. V ktorom slovnom spojení sa nachádza **nezhodný prívlastok?**

- a) zvyšky potravy
- b) zo skrotených vlkov
- c) proti iným dravcom
- d) pri ľudských osídlach

9. Označte antonymum k slovu **väčšina.**

- a) zväčša
- b) menej
- c) najviac
- d) menšina

10. Označte nominatív jednotného čísla slova **zvyšky.**

- a) zvyšok
- b) zvýšenie
- c) zvyšku
- d) zvyšky

11. Označte skupinu podstatných mien, ktoré sa skloňujú podľa vzoru **dub.**

- a) psy, človeka, vlkov, rokmi, zvyšky
- b) vlkov, potravy, psy, rokmi, svorky
- c) vlkov, zvyšky, lov, psy, rokmi
- d) dravcom, psy, zvyšky, vlkov, vodcu

12. Označte prídavné mená, ktoré vznikli skladaním.

- a) ochranným, lovený, spoločenský
- b) vyskytujú, oplodnená, sladkými
- c) jedovou, papierovej, obalené
- d) blanokrídly, jednoročných, šesťbokých

13. Vyznačte slová, v ktorých je po obojakej spoluhláske y/ý.

- a) okolitý, ukryté, tureckých, veľký
- b) holým, kedysi, hladní
- c) býval, skrýval, obyvateľstvo, pomýšľali
- d) tatárskych, nazýva, zvyškov

14. Slová v zátvorkách doplňte do viet v príslušnom tvare.

Vôňa farebných (orchidea) mi učarila. K (Lea) mám pekný kamarátsky vzťah. Zo športovej olympiády doniesol dve zlaté (medaila)
V (redakcia) pracuje moja stryná. Vrátil sa z (Kórea)
Zo sobotných (akcia) sa vracajú až nadržanom. Aj v zimných dňoch sa šíria (vírus)
..... Má dobrý vkus a skvelé (ideál) Dlhو sedel v (bar)
..... , vyšiel do zimy a ocitol sa vo (víchor)

15. Označte nominatív zámena (v) ňom.

- a) ja
- b) ona
- c) oni
- d) on

16. V ktorej možnosti je príslovka?

- a) potmehúdsky sa usmieva
- b) od včerajška je teplá
- c) rozložené ako noviny
- d) čítať medzi riadkami

17. V ktorej možnosti je správne určený umelecký jazykový prostriedok?

- a) lásky k milovanej žene - personifikácia
- b) málo som z tvojich hlbín vydoloval - metafora
- c) brat by bol cudzí bratovi - prirovnanie
- d) aby tie slová z ticha vykresané - metonymia

18. Doplňte veľké alebo malé písmená.

Mám rád všetky _viatky. S príchodom jari sa teším na _eľkú _oc. V máji nezabudnem na kyticu pre mamičku, veď je _eň _atiek. Dnes som jej kúpil v obchode na _ámestí _lobody knihu _ervená čiapočka. Najradšej mám _ianoce a _ianočné prázdniny.

Ukážka 2

Robinson Crusoe

Prišla jesenná rovnodennosť a obdobie dažďov a tridsiaty september – výročie môjho príchodu na ostrov – som veľkolepo oslávil.

Na ostrove som bol teda dva roky.

Dva roky, mladí priatelia, a nemal som viacej nádeje, že sa vyslobodím než prvého dňa, čo som tam prišiel. Celý ten deň som hľbal a uvažoval, čo všetko som sa v tomto osamotenom živote priučil a bez čoho by môj život bol býval nekonečne biednejší.

Pomaly som už rozumnejšie chápal, o čo šťastnejší je popri všetkej biede môj terajší život než prázdny, jalový život, akým som žil v minulosti. A potom som už nesmútil, ale sa zaradoval. Moje túžby sa zmenili, moje bôle opadli a moje radosti sa celkom odlišovali od radostí, aké som vyznával po príchode či za uplynulé dva roky.

(Defoe, D.: Robinson Crusoe, upravené)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 19 – 21.

19. Ktoré tvrdenie o Robinsonovi vyplýva z ukážky?

- a) Bol šťastný, že opustil svoj predošlý život hneď po stroskotaní.
- b) V deň výročia sa túžil vrátiť domov ešte viac ako kedykoľvek predtým.
- c) Počas dlhých dvoch rokov každý deň prehodnocoval svoj život.
- d) Nádej na jeho záchranu sa nezvyšovala časom stráveným na ostrove.

20. Prečo bol Robinson podľa ukážky zmierený s pobytom na opustenom ostrove?

- a) Bol rád, že mohol na ostrove zabudnúť na minulosť.
- b) Bol slobodnejší a vzdelanejší ako v predošlom živote.
- c) Zistil, že jeho predošlý život ho v skutočnosti nenapĺňal.
- d) Zistil, že tu nemusí trpieť nedostatkom peňazí a žiť v biede.

21. Ktoré gramatické kategórie zodpovedajú slovesu v podčiarknutej časti vety ukážky?

- a) prítomný čas, oznamovací spôsob
- b) minulý čas, oznamovací spôsob
- c) prítomný čas, podmieňovací spôsob
- d) minulý čas, podmieňovací spôsob

22. Označte uvádzaciu vetu k priamej reči.

- a) A medveď hovorí:
- b) Medveď a sedliak začali spolu hospodáriť.
- c) Dohoda je dohoda!
- d) „Teraz si budem ja vyberať. Ja si vezmem vrch a ty spodok!“

23. Ktoré vlastné mená sú napísané správne?

- a) Sitnian, Prievidzan, Komárňan
- b) Bratislavčan, Nítran, Prešovčan
- c) Levičan, Modrančan, Levočan
- d) Martinčan, Trenčan, Nitrančan

24. Ktorá veta je napísaná bez pravopisnej chyby?

- a) Nadrobno nakrájanú cibulu opražíme v menšom hrnci na rozpálenom oleji.
- b) Pridáme paradajkové pyré, zalejeme vodou, posolíme a vložíme klinčeky.
- c) Za občasného premiešania povaríme v prikrytom hrnci asi päťnásť minút.
- d) Napokon polievku zahustíme maizenou ktorú pred tým vymiešame vo vode.

25. Ktorá z možností obsahuje stupňovanie deja?

- a) Nemám rád, že ma miluješ, tak ma to mrzí.
- b) Buď ku mne trochu ľahostajná a trochu chladná!
- c) Zakazuj lásku, mraz ju, drv ju, nič ju!
- d) Len z kyprej pôdy pochybností nám láska rastie.